

Remissvar från Danscentrum Sverige, Betänkande SOU 2121:77

Från kris till kraft – Återstart för kulturen

Danscentrum Sverige har genom remiss från Kulturdepartementet fått möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet *Från kris till kraft – Återstart för kulturen*, SOU 2121:77.

Sammanfattning

Danscentrum Sverige vill framhålla att betänkandet känns väl genomarbetat och relevant. Många viktiga förslag speglar behoven inom det fria kulturlivet på både kort och lång sikt. Utredningen har lyssnat på behoven från kultursektorn och också lyft fram särskilda frågor som berör dansområdet starkt, t.ex. trygghetsfrågorna.

Viktigt understryka att Danscentrums fyra medlemsorganisationer tillsammans med Danscentrum Sverige utgör den grundläggande basen för en levande danskonst både i ett regionalt perspektiv och nationellt. Samtliga centrumbildningar har en central roll när det gäller att sprida kultur över landet, göra den tillgänglig för alla och därmed också bidra till att uppfylla de kulturpolitiska målen. Vi saknar därför förslag i betänkandet om förstärkt stöd till centrumbildningarna.

Danscentrum Sverige ställer sig bakom de förslag som är direkt relaterade till dansfältet. Ett av de viktigaste incitamenten för att dansområdet ska stärkas på sikt är att Kulturrådets verksamhetsbidrag ökar. Genom dessa verksamhetsstöd förstärks möjligheterna för dansare och koreografer att skapa bättre arbetsvillkor med ökat antal speltillfällen, ökad regional och lokal spridning av danskonsten.

Generella synpunkter

Danscentrum Sverige vill understryka vikten av ett återhämtningsperspektiv i betänkandet och inte enbart ett fokus på återstart. Kulturlivet har drabbats hårt under två års tid och pandemin är i skrivande stund långt ifrån över. Innan siktet ställs in på framtiden och långsiktiga insatser behövs en kulturlivets rehabilitering. Hur stora är skadorna? Vilka insatser behövs för att kulturlivet över huvud taget ska orka tänka på en återstart? Branschen pressas fortfarande, framtiden är oviss och osäker. Vad kan vi dra för lärdomar av det vi gått igenom?

Betänkandet fångar upp många av de problem som finns i dans- och koreografifältet och flera starka förslag presenteras där mer statliga medel föreslås fördelas av Kulturrådet och Konstnärsnämnden men också förstärkningar av den regionala nivån genom samverkansmodellen. Andra viktiga förslag rör KKN-området, kultur i skolan och trygghetssystemen för konstnärer.

Många av de områden som behandlas i betänkandet har varit föremål för omfattande diskussioner inom kulturpolitiken under lång tid innan pandemin startade. Danscentrum Sverige anser att det är viktigt och positivt att betänkandet på ett konstruktivt sätt fortsätter

och utvecklar dessa diskussioner och att det också finns flera konkreta förslag på hur problemen ska lösas på sikt.

Det är samtidigt viktigt med en balansgång mellan å ena sidan att försöka tackla de akuta behov inom kulturområdet som uppstått på grund av pandemin och de restriktioner och begränsningar som under långa perioder drabbat samhället och – å den andra – bygga en långsiktighet och hållbarhet för utövare i branschen. Krisen har inneburit en ökad arbetsbelastning för de allra flesta yrkesgrupper inom dansområdet. Detta bör tas i beaktande i relation till de insatser som föreslås. Vi svarar på ett betänkande mitt under en pågående pandemi, vilket gör det svårt att överblicka konsekvenser fullt ut. Danscentrums enkät 31 mars 2020, två veckor efter restriktionerna infördes visade på 1609 inställda föreställningar för enbart mars-juni 2020, av 476 olika arrangörer. I uppföljande enkät säger 50 % av medlemmarna att de inte vet om de är kvar i yrket 2022.

Konstformer med svag infrastruktur påverkas särskilt hårt av pandemin. Danscentrum Sverige saknar emellertid i utredningen konkreta förslag för att skapa förutsättningar för en långsiktig och hållbar utveckling när det gäller strukturproblematiken.

Utredningen i övrigt innehåller flera bedömningar och förslag som ligger i linje med åtgärder som Danscentrum Sverige länge drivit och som funnits med i flera kulturpolitiska utredningar under senare år. Många sammanfattas i skrivelsen *Dansplan Sverige* (se Danscentrum Sveriges webbplats). Summorna är däremot otillräckliga och inte i paritet med de faktiska behoven.

Synpunkter och ställningstaganden

2.3.7

Utredningen presenterar exempel på hur andra länder, ofta kopplat till näringsdepartement, valt att främja forskning och innovation av och med konstnärer, då de ej kunnat möta en publik fysiskt under pandemin. Synpunkt: Sverige borde dra lärdom av dessa exempel.

4.2.1.

Utredningen poängterar att den grundläggande infrastrukturen för dans och cirkus är svag vilket utgör ett hinder att bosätta sig och verka utanför storstäderna. Detta påverkar i sin tur både konstnärernas arbetsmöjligheter och invånarnas möjlighet att ta del av dessa konstformer. Som skrivelsen *Dansplan Sverige- en uppmaning att skapa hållbara strukturer för danskonsten i hela landet* påvisar har detta belysts i flertalet tidigare utredningar.

Danscentrum Sverige saknar konkreta förslag kring infrastrukturutveckling i utredningen och vill betona Danscentrums medlemsorganisationers stora regionala kunskap och utvecklingspotential. Centrumbildningarna är idag en av få fasta strukturer för den fria sektorn utövare.

4.7 Mellanhänder och arrangörer

Utredningen påpekar och lyfter att det behövs olika slags infrastruktur för att konst och kultur ska kunna nå ut till en publik i hela landet. En del i detta är platser och lokaler med rätt förutsättningar för att skapa och möta konst men även mellanhänder som möjliggör mötet

mellan konsten, arrangörer och publik. Mellanhänder är en del av ekosystemet och beskrivs som agenter, producenter eller mindre arrangörer.

Danscentrum Sverige håller med om detta men vill även påpeka att Danscentrum och de övriga centrumbildningarna saknas i definitionen av mellanhänder. Inom detta område fyller vi en stor funktion när det gäller bl.a. lokaler, produktionsstöd, kompetensutveckling, kommunikation med publiken och förmedlingsarbete nationellt och internationellt.

Utredningen skriver att trots att infrastrukturen för dans fortfarande är eftersatt har det skett en utveckling både inom ramen för kultursamverkansmodellen och i den fria sektorn men att det råder brist på exempelvis fysiska rum för träning, repetitioner och produktion, på spel- och mötesplatser och på finansiering.

Danscentrum Sverige håller med, och vill lyfta att i skrivelsen *Dansplan Sverige* finns behovsanalyser och förslag på åtgärder.

5.1

Utredningen skriver att Kulturen bör vara central i arbetet för ett hållbart samhälle och pandemin har visat att kulturverksamhet har en viktig roll för exempelvis demokrati, utbildning, näringsliv, regional tillväxt, attraktiv livsmiljö och hälsa. Frånvaron av kulturupplevelser, möten och gemensamma intryck har tydliggjort kulturens meningsskapande och sammanhållande förmåga och det har under pandemin rapporterats om kulturens ekonomiska betydelse för samhället.

För att kulturen ska kunna prägla samhällets utveckling behöver den på ett tydligare sätt än i dagsläget definieras som ett välfärdsområde och inkluderas i arbetet med framtidens välfärd på statlig, regional och kommunal nivå. Vi ser därför ett behov av ökad kunskap om kulturens värden och villkor samt en ökad samverkan mellan politikområden så att kulturen kan verka vara en central del i utvecklingen för ett hållbart samhälle efter pandemin.

Danscentrum Sverige håller med och understryker vikten av en utveckling där kulturen spelar en mer central roll i vidareutvecklingen av ett hållbart demokratiskt levande samhälle.

Pandemin har tydligt visat oss att det ökade tjänstesamhället inte behöver vara lika låst vid fysiska arbetsplatser och att den lokala miljön ofta är avgörande för människans välmående. I en framtid med ekologiska utmaningar behövs sociala och ekonomiskt hållbara lokala kulturverksamheter. Studier visar att människor flyttar till platser som erbjuder mångfald, sociala mötesplatser och kulturupplevelser. Att skapa flera noder för danskonstnärlig verksamhet bidrar till att hålla hela landet levande. Satsningar på kulturens infrastruktur borde definieras som satsningar inom landets hållbara utvecklingsmål – inte bli omfördelningar mellan kulturområden som alla har samma problematik i och med pandemin.

Om kulturen som skapas ska vara innovativ, av hög kvalitet och finnas i hela landet behöver kulturen vara del i hela samhällets politikområden. Den måste inkluderas som den kraft den kan vara i det visionära samhällsbyggande vi alla måste ta ansvar för - med de utmaningar det innebär. Att möjliggöra hållbarhet för en sektor att arbeta fritt är inte att vara instrumentell utan att med gemensam beslutad politik tillhandahålla samhällsbehov för medborgarna. Att stärka långsiktig verksamhet och möjliggöra hållbarhet skapar trygghet och frihet för de fritt verksamma konstutövarna, vilket även gynnar mötet med publiken.

Sveriges Agenda 2030 är en antagen plan för förändring mot ett hållbart samhälle där det uttalas att Sverige ska vara ledande. Den innebär en successiv omställning av Sverige som modern och hållbar välfärdsstat. Nyckeln till ett framgångsrikt genomförande av agendan är att det i samhället finns en bred delaktighet i omställningen. Det är en ambitiös plan, utifrån FN:s globala mål för samarbeten globalt, nationellt, regionalt, kommunalt, mellan stat, offentlig sektor, näringslivet, forskning, sociala företag, ideell sektor och civilsamhället.

Möten mellan dessa olika sektorer beskrivs som en kreativ kraft och Agenda 2030 välkomnar innovativa partnerskap på flera områden. Konst- och kulturverksamhet nämns endast kopplat till kulturarvet. Det finns mycket forskning inom stadsplanering och behov av kulturella mötesplatser för hållbarhet och trygghet. Kulturens närvaro och delaktighet för medborgarna är en pusselbit som borde inkluderas.

7.2 Förslag för kulturens återstart

7.2.1 Återstartsstipendier

Utredningens förslag: Konstnärsnämndens anslag för stipendier och bidrag förstärks med totalt 65 miljoner kronor per år 2022-2023.

Synpunkter: Danscentrum Sverige delar utredningens analys att det kommer att ta lång tid för kulturarbetsmarknaden att återhämta sig. Stipendier och bidrag kommer att vara viktiga i första hand för att behålla utövarna inom branschen. Det är särskilt angeläget att dessa insatser når det fria fältet som är mest utsatt. Danscentrum Sverige understryker vikten av att skapa flera långtidsstipendier som tillsammans med kortare projektinriktade medel kan skapa långsiktighet och hållbarhet. Danscentrum Sverige bifaller förslaget men kan inte bedöma om den föreslagna anslagsnivån är tillräcklig.

7.2.2 Återstarts- och utvecklingsstöd för en starkare kultursektor

Utredningens förslag: Regeringen gör en satsning för att säkra överlevnad och möjliggöra återstart för viktiga kulturaktörer och tillvarata den utveckling som skett under pandemin. Satsningen sker i tre delar:

- nationellt återstarts- och utvecklingsstöd
- förstärkning för utveckling och återstart inom kultursamverkansmodellen
- (återstart- och utvecklingsstöd inom filmområdet)

Synpunkter: Danscentrum Sverige delar utredningens analys att det är viktigt att medel öronmärks och når aktörer inom det fria fältet. Dansområdets svaga strukturer och ekonomiska bräcklighet har bl.a. inneburit att produktionsarbete och försäljning drabbats mycket hårt. Ett särskilt problem för många är likviditeten. Därför är det synnerligen viktigt att bidragsprocessen påskyndas och medel når ut skyndsamt. Viktigt att stödja även centrubildningarna, vilket också skulle kunna bidra till att stärka den svaga infrastrukturen inom dansområdet (se nedan 7.3.1).

När det gäller digitaliseringen anser Danscentrum Sverige att det finns en risk att medel som tilldelas dansare och koreografer för att digitalisera danskonst till stor del går till produktionsbolag inom film, eftersom varken dansare eller koreografer i regel har den kompetensen. Digitaliseringskravet måste innebära en ökad budget för att inte urholka medel till dansområdet.

Danscentrum Sverige ser positivt på utredningens förslag om ökad samverkan mellan statliga kulturinstitutioner, men viktigt att denna samverkan finansieras genom särskilda pengar och inte tar medel från de fria kulturutövarna.

Kultursamverkansmodellen: Danscentrum Sverige ser positivt på en ökad satsning på kultursamverkansmodellen men saknar konkreta förslag på hur kulturområden med svaga strukturer ska stärkas. Om medel inte öronmärks finns risk att de slås ut i konkurrens med starkare aktörer. För att stärka ett konstområde över tid och skapa hållbara strukturer behövs särskilda medel.

Ett av förslagen rör särskilda medel för produktionshus för dans i storstadsregionerna. Här finns en särskild problematik för Danscentrum Stockholm eftersom huvudstadsregionen inte deltar i samverkansmodellen. Danscentrum Sverige instämmer därför i Danscentrum Stockholms krav på en ökad tydlighet rörande region Stockholms roll utanför modellen.

7.2.3 Kulturcheckar som stimulansstöd

Utredningens förslag: 585 miljoner kronor avsätts för 2022 för kulturcheckar till personer som är folkbokförda i Sverige och har fyllt 18 år.

Synpunkter: Danscentrum Sverige avslår förslaget. Det är en stor ekonomisk satsning som borde läggas på verksamheterna i stället. Det är i första hand kulturorganisationernas uppgift att locka publik till sin verksamhet. Att ”betala” den enskilda konsumenten för att gå på teater, dans eller konserter är en djupt kontraproduktiv och smått populistisk metod att stimulera till ökat kulturdeltagande. Risken är dessutom stor att förslaget kräver en omfattande administration och att bidraget riskerar att utnyttjas på ett otillbörligt sätt.

7.2.4 Stärk allianserna

Utredningens förslag: Teateralliansen, Dansalliansen och Musikalliansen förstärks genom det statliga bidrag som Kulturrådet fördelar med 30 miljoner kronor årligen under perioden 2022-2024.

Synpunkter: Danscentrum Sverige bifaller förslaget. Dansalliansen är en viktig grundförutsättning för det fria dansområdet. Danscentrum Sverige ser ett behov av ytterligare medel efter den föreslagna tidsperioden då branschen är fortsatt påverkad av pandemin och sannolikt kommer att vara det även efter 2024.

Danscentrum Sverige understryker vikten av att Dansalliansen både ska kunna anställa nyutexaminerade och oetablerade dansare men också sänka kraven för anställningsbarhet för de redan anställda inom fältet. I dagsläget har dansområdet endast en konstnärlig utbildning som utexaminerar danskonstnärer på högskolenivå. Det innebär att det knappast finns några

nyutexaminerade och/eller oetablerade dansare på någon annan plats än i Stockholm. Däremot finns andra eftergymnasiala utbildningar även i Göteborg.

7.3 Långsiktiga förstärkningar av kulturens ekonomiska förutsättningar

7.3.1 Stärk stödet för den fria kulturen

Utredningens förslag: 50 miljoner kronor tillförs från och med 2024 för Kulturrådets bidrag till fria aktörer inom scenkonst och musik.

Synpunkter: Danscentrum Sverige bifaller förslaget. Det är positivt att utredningen poängterar att alla fria kulturutövare ska ha skälig ersättning för sin verksamhet samt betonar att vikten av att arrangörsledet stärks.

Danscentrum Sverige understryker vikten av att särskilda medel avsätts till dansområdet för att möjliggöra en strukturutveckling inom fältet. Långsiktighet och hållbarhet är viktiga komponenter för att bygga upp en starkare dansverksamhet över hela landet. Argumentet att detta skulle hämma kulturlivets utveckling stämmer enligt vår mening inte. Behoven har under lång tid varit stora och har påtalats i många sammanhang långt innan pandemin. De är alltså inte enbart relaterade till nuvarande krisläge.

Förstärk stödet till centrubildningarna. Pandemin har gjort att de fria kulturskaparnas behov av stöd har ökat, såväl inom förmedling och juridik som när det gäller psykosocialt stöd för ofta ensamma konstnärer och arbetsgivare. Arbets- och uppdragsförmedling har också ökat då ombokning och uppskjutning av föreställningar och andra evenemang sker kontinuerligt. Här är centrubildningarna en viktig stödjande part.

7.3.2 Stärk stödet för konstnärer

Utredningens förslag: Konstnärsnämndens anslag för långtidsstipendier förstärks med 3 miljoner kronor årligen från 2024.

Konstnärsnämndens anslag för bidrag till konstnärer inom musik, teater, dans och film förstärks med 30 miljoner kronor årligen från och med 2024.

Synpunkter: Alla insatser för att stärka konstnärernas inkomster välkomnas. Danscentrum Sverige bifaller förslaget.

7.3.3. Stärk kultursamverkansmodellen

Utredningens förslag: Den statliga finansieringen av kultursamverkansmodellen förstärks permanent med 100 miljoner kronor årligen från och med 2024.

Synpunkter: Danscentrum Sverige bifaller förslaget. Det är positivt att samverkansmodellen tillförs ytterligare medel. Detta bör gynna även dansen. Samtidigt bör klargöras hur utvecklingsarbetet ska bedrivas i region Stockholm som står utanför samverkansmodellen.

7.3.4 Stärk förutsättningarna för civilsamhällets kulturaktörer

Utredningens förslag: Förstärk Kulturrådets och Riksantikvarieämbetets bidrag till kulturaktörer inom civilsamhället. Från och med 2024 utökas Kulturrådets bidragsmedel inom anslag 1:2 med 3,5 miljoner kronor årligen.

Synpunkter: Danscentrum bifaller förslaget med den reservationen att ökningen av anslaget är för liten. Centrumbildningar, som drivs som ideella medlemsorganisationer, är en viktig grundförutsättning för att stärka respektive konstområde. De har en viktig funktion för att skapa stabilitet och verka för sina respektive konstområdens specifika förutsättningar. Inte minst centrumbildningarnas arbetsförmedlande uppdrag är av största betydelse då Arbetsförmedlingen Kultur och Media har fått mindre resurser. Det finns en stor potential för att utveckla centrumorganisationerna ytterligare med höjda statsbidrag. Den föreslagna förstärkningen är dock för liten och torde inte göra någon större skillnad.

Över huvud taget är civilsamhällets olika aktörer inom kulturområdet i bred bemärkelse ofta av avgörande betydelse när det gäller att sänka trösklarna för fler att delta i och ta del av kultur.

7.3.5 Långsiktiga stöd

Utredningens förslag: Kulturrådet ska kunna fördela fleråriga verksamhetsbidrag till det fria kulturlivet. Det innebär att regering och riksdag beslutar om utökade beställningsbemyndiganden för anslag 2:2 och 4:4. Regeringen utreder hur större ekonomisk långsiktighet kan uppnås för statliga och regionala institutioner.

Synpunkter: Danscentrum Sverige bifaller förslaget och delar utredningens analys att större framförhållning i bidragsgivningen är av största vikt för att kunna verka professionellt, långsiktigt och för att stärka den konstnärliga utvecklingen. Ett system med fleråriga bidrag måste samtidigt ha en viss flexibilitet för att kunna parera plötsliga förändringar i bidragsmottagarnas verksamhet. Alla konstnärliga idéer är inte färdigformulerade tre år framåt.

7.4 Stärk internationellt utbyte och samverkan

Utredningens förslag: Stödet till internationellt utbyte och samverkan som Kulturrådet fördelar inom anslag 1:2, ap. 1 förstärks med 16 miljoner kronor från och med 2022.

Synpunkter: Danscentrum Sverige bifaller förslaget. Dansen är i allra högsta grad beroende av ett internationellt kontaktnät, både för dansare och koreografer utveckling men också för arbetstillfällen. Vi ser positivt på förslaget om ökade medel till både enskilda utövare och via Kulturrådets internationella medel. Dessutom kan det möjliggöra en utveckling av s.k. mellanled inom den fria kulturen. Inom dansen är produktionshus, producentverksamheter och agenter mycket viktiga, eftersom många fria aktörer/arbetsgivare inte har resurser för att bekosta producent och/eller förmedlingsfunktion.

7.4.1 Medfinansiera projekt inom Kreativa Europa

Utredningens förslag: 4 miljoner kronor av förstärkningen av anslag 1:2 ap. 1 avsätts för medfinansiering av svenska kulturaktörers medverkan i projekt inom EU-programmet Kreativa Europa. Kulturrådet får i uppdrag att utveckla formerna för ett särskilt stöd för medfinansiering inom Kreativa Europa.

Synpunkter: Danscentrum Sverige bifaller förslaget. Det är positivt med en garanti för stöd med nationella medel om ansökan till Kreativa Europa beviljas. Det innebär bättre förutsättningar för svenska organisationer att delta i verksamhet som söker EU-stöd.

7.5 Stärk trygghetssystemen

7.5.1 Utred hur stipendier ska hanteras i trygghetssystemet

Utredningens förslag: Regeringen tillsätter en utredning om hur perioder med statliga stipendier kan göras överhoppningsbara så att konstnärer kan basera sin a-kassa eller sjukpenninggrundade inkomst på arbete och inkomster före stipendieperioden.

Synpunkter: Danscentrum Sverige bifaller förslaget. Detta är en viktig fråga för att skapa möjlighet för flera att verka som konstnärer. Trygghetssystemen måste vara tillgängliga för alla.

7.5.2 Utveckla informationen om trygghetssystemen

Utredningens förslag: Försäkringskassan får i uppdrag att följa upp och vidareutveckla det arbete som myndigheten bedrev 2020 med att utveckla informationen till egenföretagare och personer som har en kombination av inkomstkällor och anställningsformer. Uppdraget gäller 2022-2023 och ska redovisas till regeringen senast den 30 november 2023. Konstnärsnämnden får i uppdrag att bistå Försäkringskassan med sin sakkunskap om kombinationer inom kulturområdet i detta ärende.

Synpunkter: Danscentrum Sverige avvisar förslaget i dess nuvarande form. Information är bra och det är viktigt att det finns kunskap på myndigheter om kulturbranschens specifika arbetssituation. Men information räcker inte! Systemet är inte skapat för och anpassat till kulturutövares villkor och arbetssituation. Detta bör ses över och anpassas så att kulturutövare inte faller utanför systemet. Som det ser ut idag handlar det i allmänhet inte om brist på information, utan är i första hand ett systemfel. Danscentrum Sverige föreslår en mer omfattande utredning som syftar till att anpassa trygghetssystemet till kulturutövarnas speciella villkor.

7.6 Ta tillvara digitaliseringens möjligheter

7.6.3 Analysera konsekvenser och behov kopplade till en ny upphovsrättslagstiftning

7.6.4 Kompetenshöjande insatser om upphovsrätt

Utredningens förslag: Båda dessa förslag avser att förbättra kunskapsläget inom kulturfältet vad gäller dels ny upphovsrättslagstiftning (implementering av det s.k. DSM-direktivet), dels insatser för att förbättra kunskapen om upphovsrätt generellt.

Synpunkter: Danscentrum Sverige bifaller förslagen i 7.6.3 och 7.6.4

7.6.5 Stärk rådgivningen om upphovsrätt

Utredningens förslag: Konstnärernas upphovsrättsorganisationer och yrkesförbund ska kunna beviljas statliga medel i syfte att utvidga och stärka den egna kunskapsuppbyggnaden och rådgivningen när det gäller upphovsrätt. Motsvarande gäller för beställarsidans branschorganisationer. Vi föreslår att 5 miljoner kronor avsätts för ändamålet från och med 2022 och att kulturdepartementet utreder hur detta kan genomföras.

Synpunkter: Högst relevant inom dansområdet och skulle bidra positivt om dessa organisationer kan genomföra detta. Danscentrum Sverige bifaller förslagen.

7.6.6 Följ kulturlivets förutsättningar att producera och tillgängliggöra kultur digitalt

Utredningens förslag: Kulturdepartementet håller sig informerat om utvecklingen av kulturinstitutioners och andra kulturaktörers ekonomiska förutsättningar att tillgängliggöra kultur digitalt, bland annat med hänsyn till upphovsrättsliga kostnader. Syftet är att ta fram underlag som möjliggör att regeringens eventuella framtida satsningar på digitalt tillgängliggjord kultur blir ändamålsenliga och ekonomiskt hållbara.

Synpunkter: Danscentrum Sverige bifaller förslaget och delar utredningens uppfattning att det behövs en analys för att skapa en bättre kostnadsbild för digitalisering. Under pandemin har dansområdet satsat mycket på att framföra verk digitalt. Det finns tendenser till och en stor risk för att befintliga budgetmedel för dansverksamhet används för att anlita kostsamma externa konsulter med kompetens inom film, vilket urholkar dansens egna resurser ytterligare.

7.7.2 Fördela exportstöd och

7.7.3 Utveckla och samordna politiken för kulturella och kreativa näringar (KKN)

Utredningens förslag: Stöd för medverkan på Internationella mässor, att Kulturrådet i samverkan Tillväxtverket fördelar exportstöd till mellanledet inom områdena litteratur, dramatik, scenkonst, bild- och formkonst. Att tillföra 5 miljoner kr årligen från och med 2022 för ändamålet.

Synpunkter: Danscentrum Sverige håller med om ovanstående förslag och att Danscentrums organisationer och centrubildningarna ska betraktas som mellanhänder och kunna söka finansiering för större internationella satsningar.

Vi föreslår även att Tillväxtverkets instruktioner ska göra det enklare även för fria kulturarbetare att ses som företagare och söka stöd, då de bedriver företagsverksamhet export och innovativ utveckling inom flera innovationsområden.

Vi vill även påpeka att Sverige inte lyft de fria kulturutövarnas ekonomiska relevans som innovatörer och företagare inom KKN, trots de stora summor kultursektorn omsätter. Kulturen måste ses som en viktig del av samhället och även inkluderas i närings- arbetsmarknads- och utbildningsdepartementens uppdrag.

7.8 Stärk kulturskolan och Kultur i skolan

7.8.3 Främja förutsättningarna för kultur i skolan

Utredningens förslag: Skolverket får i uppdrag att främja samarbete mellan skolväsendet och kulturaktörer i syfte att uppnå skolans mål. Uppdraget bör genomföras i samråd med Kulturrådet och Riksantikvarieämbetet.

Synpunkter: Danscentrum Sverige bifaller förslaget.

7.9 Bredda deltagandet och minska snedrekryteringen i kulturlivet

7.9.1 Analysera och kartlägg orsaker till ojämlikt deltagande

Utredningens förslag: Myndigheten för kulturanalys får i uppdrag att analysera och kartlägga hinder för jämlikt deltagande i kulturlivet.

Synpunkter: Danscentrum Sverige bifaller förslaget.

7.10 Utveckla kulturpolitikens inriktning

7.10.2 Utred hur kultursamverkansmodellen ska utvecklas

Utredningens förslag: Regeringen tillsätter en utredning med uppdrag att undersöka om – och i så fall hur – kultursamverkansmodellen kan utvecklas.

Synpunkter: Danscentrum Sverige bifaller förslaget och ser positivt på att det tillsätts en särskild utredare för kultursamverkansmodellen. Viktigt att det tydliggörs hur Stockholms strategi för samverkan mellan stat, kommun och region ser ut – i eller utanför modellen.

7.10.4 Utred förutsättningarna för en kulturstiftelse

Utredningens förslag: Utred förutsättningarna för bildandet av en kulturstiftelse där statliga medel och privata medel kan matchas.

Synpunkter: Danscentrum Sverige bifaller förslaget och ser positivt på att frågan utreds särskilt. Mer pengar behövs och en stiftelse skulle kunna förenkla och möjliggöra en större andel privata medel till kulturfältet. Dock är det viktigt att de statliga medel som tillförs inte tas från befintlig kulturbudget utan tillförs stiftelsen som ett nytillskott och sektorsatsning från andra delar av det offentliga samhället.

Gemensam synpunkt från de 13 centrumbildningarna. Tillägg till 7.3.4, Stärk förutsättningarna för civilsamhällets kulturaktörer.

Kulturskaparnas behov av förmedling är mycket stort efter pandemin, med flaskhalsar och köbildning efter inställda pjäser, konserter, föreställningar och utställningar. Vi är därför förvånade över att centrumbildningarna, kulturutövarnas egna branschorganisationer för förmedling, främjande och kompetensutveckling inte alls lyfts fram i utredningen.

Centrumbildningarnas möjlighet att ge stöttning i form av rådgivning, yrkesgemenskap och plattformar har dessutom en extra viktig funktion just nu för ensamarbetande kulturutövare som drabbats både ekonomiskt och mentalt av pandemin.

Våra 13 ideella organisationer har hög kompetens inom våra respektive yrkesområden, och kan snabbt skala upp verksamheten för att möta behoven hos våra 12 000 medlemmar. Under pandemin har vi fått tillfälliga förstärkningar, vilket gjort skillnad, men det krävs långsiktig stabilitet för att vi ska kunna arbeta hållbart.

Som arbetsförmedlande organisationer behöver vi kunna ta del av resurser från det arbetsmarknadspolitiska området. Detta eftersom Arbetsförmedlingen inte vänder sig till egenföretagare, vilket våra medlemmar till största delen är. Förmedling av uppdrag inom kultursektorn görs bäst av de som kan branschernas specifika villkor, och vi vet hur vi når ut till uppdragsgivarna.

- Förslag: För över resurser från arbetsmarknadspolitiken till centrumbildningarnas förmedlingsverksamhet och kompetensutveckling riktad till kulturutövare. Förstärk centrumbildningarnas kulturpolitiska uppdrag som stöd för det fria kulturlivet och se över hur en långsiktigt hållbar finansiering kan tillgodoses.

Danscentrum Sveriges styrelse genom

Maria Rydén
Ordförande

Amy Fee
Verksamhetsledare

